

Etikk og medikamentbruk på dagsordenen

Etikk i legers videre- og etterutdanning og ny viten om medisiner av barn var blant temaene da utdanningsfond I arrangerte seminar i januar.

– Informasjon om medikamenter bør legges til rette for praktisk bruk i den kliniske hverdagen med tanke på barn med ulik modning, ulik grad av sykdom og ulik alder, sa Betty Kalikstad, universitetslektor og barnelege ved Barneklubben, Rikshospitalet. Hun orienterte om hvilken betydning ny viten om medisiner av nyfødte og barn har for videre- og etterutdanningen og om nytten av tverrfaglige kurs. – Få medikamenter er utviklet til bruk hos barn, og de alvorligst syke nyfødte får ofte mange medikamenter samtidig. Vi vet for lite om hva som skjer. Risikoen for utilstrekkelig og feilaktig behandling er derfor til stede, sa hun.

Vil spre kunnskapen

– Det er et stort behov for å formidle kunnskap om bruk av medikamenter til barn. Det er derfor satt ned en arbeidsgruppe som skal forsøke å få denne kunnskapen ut til flere grupper: leger, farmasøyter og sykepleiere. Særlig gjelder dette individuell dosering, sa Kalikstad. – Vi har svært positiv erfaring med tverrfaglige kurs. Det er viktig at vi får til et godt samarbeid, en god dialog, og at vi får økt bevissthet om barns ulike behov, fremholdt hun.

I Europa, spesielt i EU-landene, har man belyst problematikken i form av kurs og kongresser hvor fagfolk innen ulike miljøer har vært samlet. – Vi ønsker å fremme en tilsvarende utvikling i Norge, sa Kalikstad, og fortalte at Rikshospitalet høsten 2003 arrangerte et seminar om denne problematikken. Tilbakemeldingene var svært gode og det har vært etterspørsel etter slike kurs også i fremtiden. Nyfødteksjonen ved Rikshospitalet vil derfor arrangere et nordisk kurs i september i år, med fokus på bedre medikamenter til barn.

Anna-Catharina
Hegstad

Betty Kalikstad

Her vil det også bli gitt en orientering om ny viten rundt problemområder, samt om den nye lovgivningen.

Etisk verktøykasse

Anna-Catharina Hegstad, førsteamanuensis ved Enhet for medisinsk etikk ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) og assistentlege ved St. Olavs Hospital, sa at det bør være en økt satsing på medisinsk etikk i videreutdanningen: – Økt grad av politisering og økonomisering av helsevesenet på den ene siden, og økt pasientautonomi samt større forventninger fra pasientene på den andre siden, har ført til at legene blir stående i en kompleks beslutningsprosess hvor faglige kriterier må veies opp mot politiske, økonomiske og juridiske premisser. Legen vil kunne bli stilt overfor vanskelige etiske valg i sine medisinske beslutninger, hvilket fordrer stor grad av etisk bevissthet og evne til etisk analyse, sa hun.

– Medisinsk etikk er et fagfelt som må løftes frem i takt med den rivende medisinske utvikling med radikalt ny behandlingsmetodikk og nye muligheter for diagnostikk. God medisinsk praksis forutsetter at det ligger relevante og velfunderte medisinsk-etiske vurderinger til grunn. For å oppnå dette trenger spesialistkandidatene en tilstrekkelig utstyrt «etisk verktøykasse». Undervisningen i medisinsk etikk bør ha som hovedmål å skape etisk bevissthet på et praktisk plan, men også sørge for å belyse etiske utfordringer og dilemmaer på et teoretisk plan, sa Hegstad. – Vi må ta utgangspunkt i spesialistkandidatens egne erfaringer fra klinikken og blant annet finne frem illustrative kasuistikker. Undervisning i medisinsk etikk bør ha som formål å komme frem til forslag til hvordan medisinsk-etiske utfordringer og dilemmaer kan håndteres, og noen ganger løses.

Hun stilte også spørsmålet om hvem som skal ha ansvaret for utvikling av etisk bevissthet hos spesialistkandidatene. – Dette er en oppgave både for erfarne kolleger, sykehusledelsen, spesialitetskomiteen og Rådet for legeetikk, samt de medisinske fakultetene, mente Anna-Catharina Hegstad, som ikke har tro på egne kurs i medisinsk etikk. Etikken bør derimot være integrert i kursene i spesialistutdanningen, slik hun også mener den bør være integrert i medisinstudiet. – Jeg har stor tro på at undervisningen må foregå på grunnplanet. Morgendagens spesialister må rustes til å kunne takle de etiske utfordringer som de vil bli stilt overfor. Belønningen er tillit, sa hun.

Lise B. Johannessen

lise.berit.johannessen@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk

Skeptisk til offentlig liste

Danskene vil innføre et system der leger som har fått kritikk av det såkalte Pasientklagevernet blir offentliggjort på Internett. Det danske Indenrigs- og sundhedsministeriet har sendt et lovforslag om offentliggjøring av klagesaker som, dersom det blir vedtatt, vil tre i kraft fra 1.1. 2006.

Det norske forbrukerombudet, Bjørn Erik Thon, ønsker en tilsvarende offentliggjort liste over norske leger og tannleger som har fått merknader etter behandlede klagesaker. – Vi ser ikke behovet for dette, repliserer Hans Kristian Bakke. Legeforeningens president tror offentliggjøring av lege-tabber vil virke mot sin hensikt og at en offentlig liste over leger som gjør feil, kan føre til at det blir vanskeligere å løfte frem og lære av de feil som gjøres.

Diagnostisering av psykiske lidelser

Kvalitetsutvalget i Norsk psykiatrisk forening utarbeider nå en veileder som beskriver hva slags utredning som er nødvendig ved de mest utbredte psykiske lidelsene. Målet er å lage en nasjonal veileder for å kvalitetssikre diagnostisering og utredning ved allmennpsykiatriske poliklinikker, sengeposter ved distriktspsykiatriske sentre og sykehusavdelinger i psykisk helsevern for voksne. Norsk psykiatrisk forening samarbeider med Norsk psykologforening, Norsk Sykepleierforbund og Fellesorganisasjonen for barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere om veilederen.

Har fullført Internett-kurs

33 av 36 påmeldte deltakere har nå fullført Legeforeningens obligatoriske nettbaserte kurs i klinisk kardiologi. Det er første gang dette kurset er blitt gjennomført via Internett. Alle deltakerne vil ha fri tilgang til Internett-kurset også i fremtiden. Kurset vil bli oppdatert en gang i året, slik at deltakerne kan følge med på utviklingen av nye metoder eller behandlinger. Kurset er tilgjengelig på www.legeforeningen.no/lupin.

Oppdaterte kursplaner

Rulleringstabellene/kursplanene for de ulike spesialitetene er nå oppdatert på Legeforeningens hjemmeside (www.legeforeningen.no) under valget «Om kursutdanning» i kurskatalogen. Les mer: www.legeforeningen.no/index.gan?id=59118

Nye nettsider

Akademikerne har fått nye nettsider. De nye sidene finner du på www.akademikerne.no